

“Фермын үхибүүд” (шүлэг)

Жаргал Раднаевай зураг

Лопсон Дунзынович Тапхаев

*Түнхэн – үлгымни.
Түхэреэн ехэ үлгымни.
Түрэлхидэйм, үбгэ эсэгэнэрэйм үлгы.*

**Лопсон Дунзынович
Тапхаев**

1940-2007

Түнхэн аймагай Хэрэн тосхон

Энэ шүлэг 9 бадагһаа бүридэнэ. Бадаг бүхэниинь 4 мүртэй. Бадаг бүхэнэй хойно “фермын үхибүүд” гэхэн дабталгатай.

Бальжинима Доржиевай зурагууд

Паарна
аллите-
рацигай

Э/хэ / тү/рэ/һэн / ню/та/гайн/гаа	алгасалдаһан, һэлгэсэлдэһэн рифмэтэй	9 үе
Э/зэн / бо/ло/жо / тэ/хэ/ри/дэ/гүүд.		10 үе
Үд/хэ/лөө / мал/ша / у/гайн/гаа		8 үе
Үн/дэ/һэн / зан/шал / са/хи/да/гууд.		9 үе

9 үе - ритмтэй

- 1-дэхи бадаг соо фермын үхибүүд сонхоор кукладал шантайлдажа шагаана.
 2. Тэдэ үхибүүд шабар шалбааг соогуур хүл нюсэгөөр гүйлдэнэ.
 3. Тэдэнэр халуудаад, шанага шанагаар хүрэнгэ ууна. Талын дунда үбгэд шэнги табхайлдажа нуунад.
 4. Үхибүүд мойно, зэдэгэнэ эдинэд, зуналандаа зөөхэдөө баярланад.
 5. Фермын үхибүүд тугал малаа танихадаа бэрхэнүүд. Эжынэртээ тунална.
 6. Тэдэнэр шэбхэ, силосой үнэрөөр анхилна, тонтогоолоор шэдэлсэнэ.
 7. Тэдэ эбтэй эетэйнүүд. Хамта наадана, ажаллана.
 8. Эдэ үхибүүд сагаан эдеэ эдижэ, хүсэтэй, шамбай, сэбэрхэн шарайтайнууд.
 9. Фермын үхибүүд эхэ нютагаа бусажа, угайнгаа ёно заншал сахина.
- Гэрэй даабари: 9 бадагууднаа нэгыень шэлэжэ, удхаарнь зураг зураха.

Асуудалнуудта харюусая:

- Шүлэгэй сэдэб ямар бэ?
- Энэ шүлэг соо юун тухай хэлэгдэнэб?
- Шүлэгэй геройнууд хэд бэ?
- Ямар саг зураглагданаб? Хаана үйлэ үнгэрнэб?
- Үхибүүдые өөрынгөө үгөөр зураглагты .
- 5 хушуу малай нэгэн үхэртэ буряад зон урдын сагнаа мүнөө үе болотор яажа хандадаг бэ? Юундэ?
- Шүлэгэй гол бодол ямар мүнүүд сооб?

Тобшолол

Энэ шүлэгэй темэ: хүдөө нютагай үхибүүдэй ажабайдал.

Тус шүлэгэй идей, зорилго: үхибүүдые ажалда дуратай, бэрхэ болгохо.

Бальжинима Доржиевай зурагуудыг харагты:

Жаргал Раднаевай зурагууд

